

LPO25/2009
ID intern unic: 331208

[Fi a actului juridic](#)

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. 25
din 03.02.2009

**privind aprobarea Strategiei naționale
pentru tineret pe anii 2009–2013**

Publicat : 07.04.2009 în Monitorul Oficial Nr. 68 art Nr : 192

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară .

Art.1. – Se aprobă :

a) Strategia națională pentru tineret pe anii 2009–2013, prevăzută în anexa nr.1, care este parte integrantă a prezentei legi;

b) Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale pentru tineret pe anii 2009–2013, prevăzută în anexa nr.2, care este parte integrantă a prezentei legi.

Art.2. – Guvernul:

- va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Strategiei menționate;
- va prezenta, anual, Parlamentului rapoarte privind modul de implementare a Strategiei.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr.25-XVI. Chișinău, 3 februarie 2009.

Anexa nr.1

**STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU TINERET
pe anii 2009–2013
INTRODUCERE**

Strategia națională pentru tineret pe anii 2009–2013 (denumită în continuare Strategie) constituie documentul principal de politici de tineret, care determină obiectivele generale și cele specifice de dezvoltare a domeniului tineretului în Republica Moldova până în anul 2013 și stabilește acțiunile principale pentru atingerea obiectivelor menționate.

Elaborarea Strategiei derivă din necesitatea de a continua reformele inițiate în Strategia pentru tineret adoptată pentru perioada 2004–2008 și acțiunile lansate în contextul decretării de către Președintele Republicii Moldova Vladimir Voronin a anului 2008 drept Anul Tineretului și are menirea de a extinde

impactul pozitiv produs de acestea și de a promova politici noi și coerente care ar contribui la realizarea aspirațiilor tinerilor. Impactul acțiunilor desfășurate în contextul Anului Tineretului oferă un tablou reprezentativ al eforturilor comune depuse de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de organizațiile și grupurile de inițiativă de tineret, în vederea creșterii oportunităților de dezvoltare a tinerilor și de sporire a nivelului de participare a tinerilor la dezvoltarea societății.

Scopul Strategiei este de a le asigura tinerilor oportunități egale și condiții adecvate, ceea ce le va permite să-și dezvolte cunoștințele și competențele în vederea participării active la toate aspectele vieții prin integrare și implicare deplină, prin acces la informare și servicii de calitate în educație, sănătate și petrecerea timpului liber.

Implementarea Strategiei va permite realizarea viziunii strategice de a avea o generație de tineri activi, bine educați, cu abilități de integrare social-economică, angajați în câmpul muncii, beneficiari ai unui trai decent care le-ar permite crearea de familii sănătoase și realizarea nevoilor economice, politice, sociale și culturale.

Obiectivele generale ale Strategiei rezultă din prioritățile enunțate în Agenda 2020, aprobată în cadrul Conferinței a VIII-a a miniștrilor responsabili de tineret, organizată de Consiliul Europei la 10–11 octombrie 2008 la Kiev, Ucraina, și vizează:

- 1) asigurarea accesului tinerilor la educație și informare;
- 2) dezvoltarea serviciilor de sănătate și protecție socială;
- 3) asigurarea oportunităților economice pentru tineri;
- 4) participarea tinerilor la viaa publică și promovarea cetății active;
- 5) consolidarea capacităților instituționale în domeniul tineretului.

Cadrul temporal pentru realizarea obiectivelor a fost definit pe termen mediu. Această abordare permite ca obiectivele generale și cele specifice să fie stabilite în calitate de direcții de dezvoltare pe un termen de 5 ani. Acțiunile cuprinse în Strategie sunt reflectate în cadrul de cheltuieli pe termen mediu (CCTM) și vor fi proiectate în bugetul public național, servind drept temelie de alocare a mijloacelor financiare pentru dezvoltarea domeniului tineretului.

Beneficiarii. În temeiul Legii nr.279-XIV din 11 februarie 1999 cu privire la tineret, Strategia se adresează tuturor tinerilor care sunt cetățeni ai Republicii Moldova, cu vârste cuprinse între 16 și 30 de ani, de asemenea tinerilor familii în care nici unul dintre soți nu a atins vârsta de 30 de ani și familiilor cu un singur părinte cu vârsta de până la 30 de ani, având unul sau mai mulți copii. Strategia se adresează instituțiilor responsabile de implementarea politicii de tineret, specialiștilor și lucrătorilor în domeniul tineretului, profesorilor, educatorilor, psihologilor, animatorilor, asociațiilor și organizațiilor de tineret.

Principiile fundamentale care au stat la baza elaborării documentului de planificare a politicii de tineret sunt următoarele:

1) *garantarea nediscriminării și asigurarea ansei egale* – fiecare tânăr are drepturi egale, indiferent de rasă, sex, vârstă, confesiune, originea etnică și socială, orientarea politică sau orice altă caracteristică, și dispune de șanse egale în dezvoltarea integrală a potențialului său ca individ și ca cetățean;

2) *respectarea și asigurarea tinerilor în calitate de cetățeni* – tinerii sunt cetățeni cu drepturi depline, având aceleași atribuții și obligații ca orice alt grup social, inclusiv libertatea de exprimare, de opinie și de înțunire;

3) *încurajarea participării tinerilor* – tinerii trebuie susținuți în exercitarea drepturilor lor în vederea participării plene la viaa societății și la soluționarea problemelor sociale;

4) *promovarea cooperării internaționale* – dezvoltarea tinerilor prin stabilirea relațiilor de parteneriat internațional în scopul diseminării practicilor și experiențelor de succes și consolidarea dialogului intercultural.

Strategia reprezintă o planificare de dezvoltare dinamică a domeniului tineretului, fiind constituită din două componente:

- 1) Strategia propriu-zisă, care stabilește mecanismele și traiectoria determinativă de implementare în

termen a obiectivelor propuse;

2) Planul de acțiuni, care reprezintă ansamblul de activități planificate pentru un termen de 5 ani, fiind reevaluat la finele fiecărui an pentru a fi actualizat în scopul implementării eficiente a Strategiei.

Rezultatele procesului de monitorizare a implementării Strategiei vor fi estimate într-un raport anual de evaluare, care va arăta nivelul de realizare a obiectivelor conform indicatorilor stabiliți.

Strategia a fost elaborată cu participarea tinerilor în calitate de actori principali pentru a identifica și stabili prioritățile și domeniile de intervenție. Consultările constante cu reprezentanții tineretului au consolidat colaborarea cu aceștia și au asigurat consensul privind obiectivele de bază ale Strategiei.

Actorii implicați în implementarea Strategiei. Responsabili de implementarea Strategiei sînt Ministerul Educației și Tineretului în colaborare cu Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Ministerul Culturii și Turismului, Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Agenția Sportului, Academia de Științe a Moldovei, autoritățile administrației publice locale, instituțiile de învățământ, reprezentanții societății civile din Republica Moldova și cu alte părți interesate.

I. DESCRIEREA SITUAȚIEI TINERILOR

1. DATE DEMOGRAFICE

Conform legislației naționale, tinerii reprezintă persoanele cu vârste cuprinse între 16 și 30 de ani, în timp ce datele statistice oficiale din Republica Moldova operează cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani. Ponderea tinerilor în Republica Moldova este de 27,3% din totalul populației. Din această categorie de vîrstă fac parte: elevii claselor superioare, studenții, tinerii încadrați în câmpul muncii, tinerii calificați și necalificați aflați în căutarea unui loc de muncă, familiile tinere etc.

Tabelul nr.1

Principalii indicatori demografici*

Populația totală a Republicii Moldova, mii	3572,7
Populația tînăr (15–29 ani), mii	977,1
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației, %</i>	<i>27,3</i>
Populația tînăr (15–29 ani) din mediul urban, mii	441,8
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației urbane, %</i>	<i>29,9</i>
Populația tînăr (15–29 ani) din mediul rural, mii	535,3
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației rurale, %</i>	<i>25,5</i>
Populația tînăr (15–29 ani) de sex feminin, mii	480,9
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației feminine, %</i>	<i>25,9</i>
Populația tînăr (15–29 ani) de sex masculin, mii	496,2
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației masculine, %</i>	<i>28,9</i>
Populația tînăr omer (15–29 ani), mii	25,9
<i>Ponderea tinerilor în totalul de omeri, %</i>	<i>10,5</i>
Populația tînăr (15–29 ani) plecat peste hotare, mii	139,1
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației plecate peste hotare, %</i>	<i>14,2</i>

*Date ale Biroului Național de Statistic conform estimărilor de la 1 ianuarie 2008.

În anul 2007, numărul total al populației tinere a constituit 977,1 mii de persoane, ceea ce reprezintă o creștere de 51,6 mii față de anul 2006. Cu toate că numărul total al populației este în descreștere, segmentul de populație tânără denotă o creștere ușoară.

Orașele reprezintă mediul cel mai atractiv pentru tinerii din Republica Moldova. Ponderea tineretului în mediul urban este de 45,1% față de 55,9% în mediul rural. Satele rămân a fi puțin atractive pentru tineri, deși 58,7% din populația rurală locuiește în mediul rural.

Structura pe sexe a tinerilor diferă de structura pe sexe a populației în general – 49% de femei tinere și 51% de bărbați tineri, situația generală pe ar fiind inversă. În funcție de vârstă, cele mai reprezentative grupuri de tineri sînt categoriile de vârstă 15–19 ani și 20–24 de ani, constituind 33,5% și, respectiv, 36,1%. Circa 43% din tinerii acestor categorii de vârstă sînt încadrați în procesul de educație și pregătire profesională. Investirea în capitalul uman constituie o ansă a tinerilor de afirmare în societate ca personalități distincte, care își construiesc propriile valori și vederi. Tinerii cu vârsta de 25–29 de ani reprezintă 30,4% din totalul populației tinere și sînt o forță de muncă activă, persoane care au deja o pregătire profesională, iar în mare parte – și o familie proprie. Astfel, interesele și problemele acestei categorii de tineri se referă la bunăstarea familiei și angajarea în câmpul muncii.

Potrivit datelor statistice oficiale din anul 2007, ponderea omereilor tineri este de 38% în totalul omereilor înregistrați, comparativ cu 42% în anul 2006. Dintre aceștia, 31% sînt tineri cu studii medii și medii de specialitate. Datele neoficiale însă denotă faptul că rata omajului în mediul tineretului este mult mai mare. Omajul în rândul tinerilor este un fenomen caracteristic tuturor țărilor cu economie de piață, iar soluționarea problemei depinde, în mare măsură, de calitatea politicilor de ocupare a forței de muncă.

Destul de relevante sînt și datele privind numărul persoanelor tinere, cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani, declarate plecate peste hotare care, la 1 ianuarie 2007, a fost de 139,1 mii sau 41,5% din totalul persoanelor declarate plecate peste hotare, inclusiv 103,4 mii din mediul rural și numai 35,7 mii din mediul urban. Diferența mare dintre numărul persoanelor tinere declarate plecate peste hotare din mediul rural și cel urban poate fi explicat prin faptul că tinerii din mediul urban sînt antrenați preponderent în activități de formare profesională și investire în propria instruire, în timp ce tinerii din mediul rural, ca urmare a lipsei unor oportunități reale de angajare, sînt nevoiți fie să plece la oraș în scopul formării profesionale, fie să prăsească în căutarea unui loc de muncă mai bine remunerat.

2. ACCESUL TINERILOR LA EDUCAȚIE ȘI INFORMARE

Accesul la educația formală

Educația reprezintă o prioritate de bază în dezvoltarea de perspectivă a țării, avînd un impact direct asupra implementării politicii de tineret. În ultimii ani au fost întreprinse acțiuni consecvente în vederea asigurării accesului tinerilor la educație. În acest context, ponderea alocării pentru învățămînt în PIB a sporit de la 4,8% în anul 2000 la 8,2% în anul 2008, resursele financiare destinate educației crescînd astfel de la 740 milioane lei în anul 2000 la 5 miliarde lei în anul 2008.

Investițiile în infrastructura educațională s-au majorat de la 2,5 milioane lei în anul 2000 la 263,9 milioane lei în anul 2008. Numai în perioada 2007–2008 au fost asigurate cu echipament de laborator și materiale didactice 1190 de instituții de învățămînt din mediul rural: licee, coli medii, gimnazii. În aceeași perioadă au fost dotate cu echipament, conform domeniilor ocupaționale, 30 de unități de învățămînt secundar profesional, în sumă de 5,5 milioane lei. Pentru a spori calitatea procesului educațional a fost creat Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație și implementat Programul prezidențial „SALT”, în cadrul căruia instituțiile de învățămînt preuniversitar au fost dotate cu 6600 de calculatoare, demarînd astfel aplicarea softurilor educaționale în licee la 4 discipline colare: matematică, fizică, chimie și biologie.

Analiza situației privind accesul tinerilor la învățămîntul superior și cel profesional denotă o majorare continuă a numărului de locuri finanțate de la bugetul de stat. În contextul Anului Tineretului, Planul de

înmatriculare la locurile cu finanare bugetar pentru anul de studii 2008–2009 a fost majorat cu 30% fa de anul precedent. La sesiunea de admitere 2008, numărul de locuri cu finanare bugetar în învățământul superior și vocațional/tehnic a fost de 10758, reprezentând o creștere de circa 2,1 ori comparativ cu anul 2001, când numărul locurilor bugetare era de 5085. De asemenea, se înregistrează o majorare continuă a cuantumului bursei pentru elevii și studenții din învățământul profesional de toate nivelele. Astfel, în perioada 2001–2009, bursele s-au majorat de circa 7 ori.

Calitatea înaltă a educației și educația accesibilă tuturor reprezintă elementele indispensabile ale unei societăți moderne, inclusiv în contextul obiectivelor Procesului Bologna care se realizează în Republica Moldova începând din anul 2005.

În scopul susținerii sociale și asigurării drepturilor copiilor și tinerilor au fost majorate substanțial normele de cheltuieli pentru elevii și studenții orfani și cei aflați sub tutelă din cadrul învățământului profesional (Hotărârea de Guvern nr.870 din 28 iulie 2004, cu modificările ulterioare). De asemenea, au fost majorate de 2 ori normele baze pentru alimentarea elevilor din colile profesionale (Hotărârea de Guvern nr.266 din 14 martie 2006, cu modificările ulterioare). Conform Hotărârii de Guvern nr.1182 din 20 octombrie 2008, elevii și studenții orfani din Republica Moldova primesc indemnizații majorate, inclusiv: o majorare de 3 ori (de la 1000 la 3000 de lei) a ajutorului anual pentru întreținere și încălzire, acordat la începutul anului școlar, o majorare de 2 ori (de la 500 la 1000 de lei) a ajutorului material acordat la finele anului de studiu, o majorare de 10 ori (de la 500 la 5000 de lei) a indemnizației acordate la absolvirea instituției preuniversitare și o majorare de 20 de ori (de la 500 la 10000 de lei) a indemnizației acordate la absolvirea instituției de învățământ profesional de toate nivelurile.

În prezent se atestă o extindere continuă a infrastructurii instituțiilor de învățământ în scopul dezvoltării potențialului intelectual și fizic al tinerilor. Astfel, în cursul anului 2008, decretat drept Anul Tineretului, a fost dat în exploatare blocul de studii al Universității de Stat din Comrat, a fost lansat Centrul de suport pentru studenții și liceenii cu dizabilități de vedere „Fără bariere” pe lângă Universitatea de Stat din Moldova, a fost construit un complex pentru studenții Universității de Stat „Alecă Russo” din Bălți și inaugurat Complexul sportiv-tiințific al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport. În anul 2009 vor demara lucrările de construcție la campusul universitar al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport.

În vederea susținerii și promovării absolvenților instituțiilor de învățământ superior, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova Vladimir Voronin, pentru prima dată în anul 2008 a fost instituit medalia „Pentru Excelență”. În anul 2008, medalia a fost conferită unui număr de 26 de absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și urmează să fie acordată anual absolvenților care obțin performanțe academice deosebite, participă la activități de cercetare științifică și la viața socială.

În contextul acțiunilor consacrate Anului Tineretului, la capitolul susținerea proiectelor inovabile și stimularea creativității elevilor și studenților, au fost lansate pentru prima dată concursul republican „Cel mai bun elev inovator” și proiectul „Satelit moldovenesc”.

Dezvoltarea capitalului uman presupune însă importante investiții în sistemul educației publice și asigurarea condițiilor necesare pentru furnizarea unor servicii de calitate. Doar o educație de calitate poate asigura și spori potențialul de inovație și adaptare al societăților moderne, atingerea unor performanțe înalte, capitalizând calitățile specifice ale economiei moderne, întemeiat pe cunoaștere, informație și competiție.

Educația nonformală

În ultimul timp, Republica Moldova este tot mai mult preocupată de rolul educației în dezvoltarea multilaterală a personalității. În acest sens, au luat amploare activitățile de educație nonformală care pun accent pe dezvoltarea capacităților organizatorice, a deprinderilor de viață, a abilităților de management al timpului, de gândire critică, de luare a unor decizii sau de soluționare a problemelor.

Educația nonformală oferă un set de experiențe sociale necesare fiecărui tânăr, deoarece valorifică timpul liber din punct de vedere educațional, oferă oportunități pentru punerea în valoare a

experiențelor de viață, se bazează pe participarea voluntară, individual sau colectiv, dezvoltă abilități pentru formarea unui stil de viață sănătos și pregătește tinerii pentru a deveni cetățeni activi.

În mod tradițional, educația oferită de școală este considerată una formală, iar activitățile educative organizate în afara orelor de studii și cele desfășurate de organizațiile nonguvernamentale sau de alte instituții care au ca misiune promovarea educației și dezvoltarea personalității sunt denumite activități de educație nonformală, în timp ce influențele spontane sau neorganizate venite din partea mediului, familiei, grupului de prieteni, mass-mediei definesc educația informală. Delimitarea acestor trei forme de educație este una mai mult teoretică, în practică ele funcționând într-un circuit complementar.

Educația nonformală se realizează în cadrul centrelor de resurse pentru tineri, al centrelor de creație comunitară și raionale pentru copii și tineri, prin intermediul specialiștilor în domeniu, facilitatorilor calificați, educatorilor de la egal la egal și al voluntarilor.

Pentru dezvoltarea activităților de educație nonformală și extracurriculară, în anul 2008, declarat Anul Tineretului, a fost inaugurat Centrul Republican pentru Copii și Tineret, o instituție educațională-metodică, a cărei misiune este de a contribui la dezvoltarea și implementarea politicii statului în domeniul educației copiilor și tinerilor și a acorda suport metodologic și logistic instituțiilor și actorilor sociali ce prestează servicii extracurriculare și de educație nonformală.

Astfel, educația nonformală este realizată de oameni calificați în diferite domenii de activitate: juriști, economiști, funcționari publici, medici etc., deseori având și o pregătire didactică. Totodată, educația nonformală constituie un obiectiv și pentru instituțiile/organizațiile ce desfășoară activități educative privind dezvoltarea personală, educația pentru un mod sănătos de viață și educația pentru participare.

Obiectivele educației nonformale decurg din documentele de politică internă elaborate de Consiliul Europei și Comisia Europeană: Pactul european pentru tineret, Tratatul european constituțional privind importanța respectării valorilor fundamentale ale drepturilor omului, ale libertăților, ale democrației și egalității, Portofoliul european al tinerilor lideri și specialiști în activitatea de tineret.

Educația nonformală cuprinde ansamblul activităților desfășurate într-un cadru mai puțin instituționalizat, dar în mod organizat și în afara sistemului de învățământ, constituindu-se ca o punte între cunoștințele asimilate la lecții și informațiile acumulate în mod informal. Succesul educației nonformale depinde de atingerea obiectivelor de dezvoltare identificate de către participant.

Sistemul actual de educație nonformală se bazează pe formarea abilităților de prevenire a unor situații de risc, cum ar fi: infectarea cu HIV/SIDA, consumul de droguri, traficul de persoane etc.

Servicii de informare și acces la internet pentru tineri

Accesul tinerilor la informare este o condiție primordială în procesul de formare a unui cetățean activ și responsabil. Tinerii au încetat să fie simpli consumatori de informație și se impun tot mai mult în calitate de producători de informație prin editarea de ziare, buletine informative și realizarea emisiunilor de radio și televiziune. Ziarele și posturile de radio îi ajută pe tinerii să-și exprime liber opiniile și să facă cunoscute problemele și aspirațiile întregii societăți. În prezent funcționează o rețea extinsă de ziare și posturi de radio colare.

Actualmente se editează circa 77 de ziare colare, beneficiarii fiind elevii, profesorii, profesioniștii media și reprezentanții organizațiilor neguvernamentale, în total circa 39600 de cititori. În ar funcționează 17 posturi de radio cu o audiență totală de circa 7880 de ascultători.

Pentru asigurarea unei bune funcționări a rețelei internet și susținerea noilor inițiative de acest gen, în anul 2003, cu sprijinul UNICEF, a fost creat Centrul media pentru tineri și rețeaua națională media pentru tineri.

O altă performanță la capitolul informare și acces la informație este realizarea activităților multimedia, în special în cadrul Centrului video pentru tineri: fotografii, filme video, desene animate etc. De îndată au fost realizate multe acțiuni importante, rămân actual insuficiența de ziare, emisiuni radio și TV pentru tineri. În raioane funcționează un număr limitat de școli de calculatoare conectate la internet, în unele dintre acestea viteza de accesare fiind mică. Mulți tineri, în special din mediul rural, rămân în afara activităților de informare prin intermediul internetului.

Bibliotecile din localitățile rurale și urbane reprezintă, de asemenea, surse importante de informare pentru tineri. Astfel, pentru a răspunde solicitărilor tinerilor sunt necesare măsuri de înnoire a fondurilor de carte și de dotare a bibliotecilor cu tehnică modernă.

3. SERVICII DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Sănătatea și asistența socială a tinerilor

Una dintre condițiile cele mai importante pentru promovarea progresului economic și social-politic în orice țară este crearea oportunităților de dezvoltare sănătoasă a tinerilor. În ultimele decenii au crescut considerabil riscurile la care sunt expuși tinerii: consumul de droguri, alcool, tutun și de alte substanțe toxice, practicarea relațiilor sexuale neprotejate etc. Drept rezultat, rata fertilității este în continuă scădere: de la 1,6 în anul 2000 la 1,2 în anul 2006. În anul 2007, numărul persoanelor tinere cu infecții sexual transmisibile era de 1587. Dintre acestea, 78% sunt tineri din grupa de vârstă 20–29 de ani. Infecția HIV/SIDA continuă să rămână o problemă prioritară de sănătate publică. În 2007 au fost depistate și înregistrate 731 de noi cazuri de infectare cu HIV, 44% dintre acestea fiind în rândul persoanelor tinere (20–29 de ani). Infecția HIV/SIDA afectează în special persoanele de vârstă reproductivă, inclusiv pe cele cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, astfel încât, în anul 2007, incidența infecțiilor cu HIV în acest grup de populație a fost de 14,34 de cazuri la 100 mii de persoane față de 13,32 în anul 2006.

În Republica Moldova există mai multe categorii de tineri cu necesități speciale: absolvenții instituțiilor rezidențiale, orfanii, tinerii cu dizabilități, tinerii cu comportament deviant, persoanele HIV- pozitive. Vulnerabilitatea acestor tineri rezidă în posibilitățile reduse de afirmare și integrare în societate. Actualul sistem de sănătate și protecție socială dispune de un spectru de servicii oferite de cele 12 centre de sănătate prietenoase tinerilor, amplasate în câteva raioane ale republicii, care pun la dispoziția tinerilor servicii de informare și consultații medicale gratuite. Totuși, centrele respective satisfac solicitările unui grup restrâns de persoane, fiind necesare extinderea, dezvoltarea și consolidarea acestor servicii în corespundere cu necesitățile identificate de servicii integrate și de calitate.

Politici sociale pentru familiile tinere

Potrivit datelor statistice, în anul 2007 au fost înregistrate 29 mii de căsătorii, dintre care aproximativ 87% sunt cupluri cu vârste cuprinse între 16 și 30 de ani. Concomitent, s-au înregistrat 13,9 mii de divorțuri, dintre care 1/3 sunt divorțuri ale familiilor tinere. Fiecare a doua familie tânăr invocă drept motive de divorț lipsa condițiilor de trai (spațiului locativ), lipsa unui venit constant, emigrarea unuia dintre soți. Realitatea actuală impune și alte cauze: dificultăți în obținerea independenței economice, omajul frecvent în mediul tinerilor, prelungirea perioadei de studii, lipsa unei pregătiri pentru viața de familie etc. Există, de asemenea, motive legate de capacitatea redusă a tinerilor de a duce o viață independentă, neînțelegerile dintre tineri și părinții lor, nesiguranța materială.

Politicile sociale trebuie orientate spre elaborarea și implementarea unor mecanisme eficiente de susținere a tinerelor familii, inclusiv prin crearea unui sistem de ipotecare a locuințelor pentru familia tânăr, mecanisme de conciliere a vieții de familie cu cea profesională, eficientizarea prestațiilor sociale adresate familiilor tinere și acordate în baza evaluării veniturilor și a necesităților acestora, îmbunătățirea mecanismului de responsabilizare a părinților față de copiii ca premisă pentru eliminarea fenomenelor de neglijare, abandon paternal și maternal, precum și a instituționalizării copiilor.

În acest context și în vederea susținerii sociale a familiilor tinere, la 12 noiembrie 2008 a fost adoptat Hotărârea de Guvern nr.1259 cu privire la asigurarea cu locuință gratuită a tinerilor specialiți cu studii superioare și post-universitare de rezidențiat, repartizați și angajați în câmpul muncii în instituțiile publice (bugetare) din sate (comune). Scopul programului aprobat prin această hotărâre constă în acoperirea necesarului de cadre în sectorul rural, precum și în asigurarea acestor cadre cu locuințe gratuite, care vor deveni proprietate privată a tinerilor specialiți după expirarea termenului de 5 ani de activitate în instituțiile bugetare de la sate (din comune).

Susținerea insuficientă a familiilor tinere și a tinerilor cu nevoi speciale reprezintă un obstacol esențial în participarea activă a populației tinere la viața politică, economică și socială. De aceea, este necesar

crearea unor centre multifunc ionale de asisten social la nivel comunitar, care ar permite solu ionarea problemelor cu care se confrunt tot mai des tinerii în procesul de integrare social .

4. PARTICIPAREA TINERILOR LA VIA A ECONOMIC

Tinerii i dezvoltarea economic

Tineretul reprezint cea mai valoroas resurs uman pentru dezvoltarea economic a societ ii, constituind 24% din popula ia economic activ a Republicii Moldova (potrivit datelor pentru primul trimestru al anului 2008). Spre regret îns , acest grup se implic destul de modest în activit ile economice. Persoanele tinere angajate în munc care desf oar o activitate economic sau social produc toare de bunuri sau servicii constituie circa 26,7%. Ponderea cea mai înalt a tinerilor încadra în câmpul muncii revine segmentului de vîrst 25–29 de ani, tineri care au absolvit o institu ie de preg tire profesional i au deja acumulat o experien de munc .

Pentru a facilita accesul tinerilor la activitatea antreprenorial , Guvernul Republicii Moldova a aprobat, în iunie 2008, Programul na ional de abilitare economic a tinerilor pentru anii 2008–2010 i prevede crearea i finan area mai multor afaceri ale tinerilor antreprenori. Scopul major al programului este dezvoltarea spiritului antreprenorial în rîndul tinerilor din zonele rurale ale rii, oferind instruire i credite comerciale rambursabile în valoare de pîn la 300 mii de lei cu component de grant (40% din valoarea creditului) persoanelor tinere cu vîrste cuprinse între 18 i 30 de ani. Programul are la baz 3 componente:

Componenta I – Instruire i consultan antreprenorial ;

Componenta II – Finan area proiectelor investi ionale rurale prin acordarea de credite comerciale cu component de grant;

Componenta III – Monitorizarea postfinan are.

În perioada derul rii Programului na ional de abilitare economic a tinerilor, pe parcursul anului 2008 au fost acordate 181 de credite în sum de 52,05 milioane lei, inclusiv componenta de grant de 40% în valoare de 20,82 milioane lei.

De asemenea, dezvoltarea economic a tinerilor este sus inut de Ministerul Educa iei i Tineretului prin intermediul Proiectului „Abilitarea socio-economic a tineretului” (PASET), realizat în parteneriat cu Banca Mondial , UNICEF i USAID. Proiectul contribuie la consolidarea capitalului uman i social, precum i la reducerea s r ciei în mediul tinerilor, oferindu-le oportunit i de a deveni agen i ai schimb rii pozitive în comunitatea lor. Proiectul este structurat în dou etape: la I etap (începînd cu anul 2005) au fost înfiin ate 145 de afaceri mici în 17 raioane, fiind create 355 de locuri de munc pentru tineri. Începînd cu luna noiembrie 2008, la cea de-a II-a etap de abilitare economic a tinerilor, vor fi instrui i circa 400 de tineri i vor fi deschise suplimentar 60 de noi afaceri.

De i în Republica Moldova exist institu ii specializate în consolidarea capacit ilor în domeniul afacerilor i în servicii de consultan , capacitatea lor este limitat , deoarece ele activeaz mai mult în centre raionale i localit ile urbane mai dezvoltate, mediul rural fiind defavorizat. Nivelul cuno tin elor tinerilor privind cerin ele serviciilor de creditare (preg tirea planurilor de afaceri, informa ia privind gajul etc.) este înc destul de sc zut. În acest sens, este necesar dezvoltarea i diversificarea continu a serviciilor de suport i consultan în domeniul economic drept una din c ile de implicare a tinerilor în via a economic .

Orientarea i preg tirea profesional a tinerilor

Angajarea popula iei tinere în câmpul muncii depinde, în mare m sur , de nivelul ei de instruire. Conform datelor statistice, majoritatea persoanelor tinere cu perspective de carier profesional nu sînt motivate s fie prezente pe pia a muncii. În anul 2007, 34,8% dintre tinerii cu vîrste cuprinse între 15–29 de ani aveau studii gimnaziale, 30,5% de tineri din aceast categorie de vîrst aveau studii medii generale sau liceale, iar 9,68% dintre aceste persoane aveau studii superioare. Totodat , analizînd distribu ia tinerilor dup nivelul de instruire pe medii, se observ o concentra ie mare a persoanelor cu studii gimnaziale în mediul rural – 43,5% din totalul de tineri proveni i din acest mediu, comparativ cu doar 24,7% – din mediul urban.

În conformitate cu pct.14 din Regulamentul cu privire la organizarea formării profesionale continue, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.1224 din 9 noiembrie 2004, în instituțiile de învățământ formarea profesională continuă se organizează în mod distinct pe niveluri de pregătire și specialități, ținându-se seama de nevoile angajatorilor, de competențele de bază ale adulților, de cerințele înaintate pentru funcțiile pe care aceștia le exercită și de posibilitățile lor de promovare. Realitatea însă denotă lipsa informațiilor sistematizate privind indicii participării la cursurile de formare profesională continuă a muncitorilor, deși, sporadic, există date că întreprinderile mari organizează în mod independent cursuri de formare pentru angajații lor. În același timp, practic toate întreprinderile se confruntă cu problema pierderii cadrelor care, după perfecționare și obținerea aptitudinilor solicitate pe piața muncii, părăsesc întreprinderea pentru a emigra.

Cu toate că pe piața muncii se manifestă o cerere sporită de specialiști calificați, 40% dintre locurile de muncă fiind în domeniul agricol, doar 21,8% de tineri din totalul populației tinere ocupate activează în acest sector. Statisticile demonstrează că cei mai mulți omeri sînt înregistrați la categoria de muncitori care au doar studii gimnaziale sau studii secundare profesionale. Acestor tineri le este foarte greu să se încadreze în câmpul muncii, să se integreze și să se adapteze condițiilor specifice.

Mulți absolvenți ai instituțiilor superioare de învățământ nu-și găsesc un loc de muncă corespunzător calificării profesionale obținute. Acest fapt denotă că tinerii, la alegerea specialiților, nu au avut suficientă consiliere referitor la situația și cerințele pieței muncii din Republica Moldova.

Pentru o orientare corectă și strategică în alegerea profesiei, dar și pentru consilierea studenților privind situația și cerințele de pe piața muncii din Republica Moldova au fost create și funcționează centre de orientare profesională și plasare în câmpul muncii în cadrul Universității de Stat și a Universității Tehnice din Moldova, Incubatorul de afaceri din cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova și centre regionale de informare cu privire la piața muncii în municipiile Chișinău, Bălți și Cahul. Centre de orientare și consiliere profesională vor fi create în cadrul tuturor instituțiilor de învățământ superior din țară.

Alegerea domeniului de studii profesionale este condiționată, în mare parte, de stereotipurile referitoare la ocupațiile tradiționale feminine și masculine. Segregarea pe criterii de sex, existentă pe piața muncii la ora actuală, influențează afirmarea profesională a femeilor tinere, ale căror anse de avansare în carieră sînt mai mici decît ale bărbaților. Acest fapt impune necesitatea de a stabili conexiuni între politica educațională și cea a pieței muncii prin prisma problemelor segregării după sex, astfel încît să se obțină o armonizare între formarea capitalului uman, a forței de muncă și a pieței muncii în general.

În prezent, tinerii resimt o lipsă de informare în ceea ce privește orientarea lor sub aspect profesional. Majoritatea tinerilor își aleg meseria sau profesia fără a ține cont de evoluția acesteia pe piața muncii și de perspectivele de angajare. Astfel, devine stringentă necesitatea extinderii programelor de orientare profesională și de consiliere în carieră care le-ar permite tinerilor să-și aleagă mai bine situația de pe piața muncii și să-și concretizeze propriile abilități în domeniul ales.

Situația tinerilor pe piața muncii

Nivelul de instruire al populației tinere ocupate determină, într-o măsură oarecare, distribuția ei pe domenii de activitate. În anul 2007, populația tânăr angajat în sectorul agrar a constituit 51,9 mii persoane, sau 21,7% din totalul populației tinere angajate în câmpul muncii, în timp ce numărul persoanelor tinere ocupate în sfera serviciilor a fost de 53,7 mii, adică 22,5%. Alte domenii de activitate caracteristice pentru populația tânăr ocupată sînt administrația publică, învățământul, sănătatea și asistența socială – 39,9 mii de persoane, sau 16,7% din totalul tinerilor angajați, și industria – 35 mii de persoane, sau 14,7% din total. De asemenea, o pondere destul de mare o au tinerii ocupați în construcții, ramură care în prezent se dezvoltă dinamic, – 20,3 mii de persoane, sau 8,5% din totalul tinerilor ocupați.

Tabelul nr.2

Populația tânăr ocupat (15–29 de ani) pe domenii de activitate în 2007, mii

Domenii de activitate	Total	B r b a i	Femei	Mediu urban	Mediu rural
Toate	238,7	131,0	107,6	122,0	116,7
Agricultur , economia vînatului, viticultur , pescuit	51,9	29,5	22,4	1,0	50,9
Industrie	35,0	16,3	18,7	19,1	15,9
Construc ii	20,3	19,1	1,2	9,1	11,2
Comer cu ridicata i cu am nuntul, hoteluri i restaurante	53,7	27,1	26,6	39,0	14,7
Transporturi i comunica ii	14,0	10,6	3,4	10,7	3,3
Administrare public , înv mînt, s n tate i asisten social	39,9	16,3	23,6	22,8	17,1
Alte domenii	23,8	12,1	11,7	20,3	3,5

În ceea ce prive te distribu ia popula iei tinere pe domenii de activitate în func ie de mediul de re edin , se observ urm toarea tendin : dac în mediul rural cea mai mare pondere o de in tinerii ocupa i în agricultur – 50,9 mii de persoane sau 43,6% din totalul tinerilor ocupa i în mediul rural, în mediul urban cele mai r spîndite domenii de activitate printre tineri sînt comer ul, activitatea hotelier i restaurantele – 39 mii sau 32% din totalul tinerilor ocupa i în mediul urban. De asemenea, ponderi relativ importante le au tinerii ocupa i în industrie i în sectorul bugetar, afit din mediul rural cît i din cel urban.

În contextul modific rii cererii i ofertei de pe pia a muncii i al provoc rilor de ordin demografic este tot mai dificil ca tinerii s se încadreze în această pia . Totodat , pentru o bun parte dintre agen ii economici tineretul nu reprezint o categorie prioritar la angajare, ei avînd anumite rezerve fa de această. În acest context, Pactul european pentru tineret pune accentul pe facilitarea accesului tinerilor la pia a muncii i combaterea sau diminuarea omajului în rîndul acestei categorii. În scopul sus inerii eficiente a tinerilor privind accesul lor pe pia a muncii este necesar interven ia direct a institu iilor guvernamentale, în special a Agen iei Na ionale pentru Ocuparea For ei de Munc i a structurilor sale teritoriale.

Avînd ca baz o serie de acte normative i legislative în domeniul ocup rii for ei de munc (Legea nr.102-XV din 13 martie 2003 privind ocuparea for ei de munc i protec ia social a persoanelor aflate în c utarea unui loc de munc ; Hot rîrea de Guvern nr.605 din 31 mai 2007 pentru aprobarea Strategiei na ionale privind politicile de ocupare a for ei de munc pe anii 2007–2015 i Hot rîrea de Guvern nr.167 din 15 februarie 2008 privind aprobarea Planului na ional de ac iuni pentru □ocuparea for ei de munc pe anul 2008), în scopul sporirii posibilit ilor de ocupare a tinerilor afla i în c utarea unui loc de munc , în anul 2008 s-au realizat mai multe ac iuni:

- servicii de mediere a muncii pentru persoanele sub 16 ani i tinerii care urmeaz o form de înv mînt de zi, acordate unui num r de 201 persoane;
- servicii de informare i consiliere profesional acordate unui num r de 16576 de persoane, dintre care 7153 de tineri cu statut de omer;
- cursuri de formare profesional a omerilor, absolvite de 2618 tineri, dintre care 1502 au fost plasa i în cîmpul muncii (57,4 %);
- pentru stimularea mobilit ii for ei de munc , 29 de tineri au primit indemniza ie unic de încadrare în cîmpul muncii i 30 – indemniza ie unic de instalare pe pia a muncii;
- tîrguri ale locurilor de munc , în num r de 72, la care 866 de agen i economici au oferit 14,9 mii

de locuri de muncă. La târguri au participat 13,5 mii de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv persoane tinere, dintre acestea fiind plasate în câmpul muncii 3,0 mii sau 22% din participanții la târguri. Sînt de menționat târgul locurilor de muncă din cadrul Expoziției Naționale „Fabricat în Moldova”, ediția a VII-a, și Tîrgul republican al locurilor de muncă pentru tineret, desfășurat la Palatul Republicii la 29 mai 2008, la care au participat peste 5000 de tineri.

În vederea stimulării agenților economici de a angaja persoane tinere, absolvenții ai instituțiilor de învățământ superior, a fost adoptat Hotărîrea de Guvern nr.594 din 20 iunie 2005 cu privire la aprobarea Procedurii de stimulare a angajatorilor pentru încadrarea în muncă a absolvenților instituțiilor de învățământ superior finanțată de la bugetul de stat, care prevede acordarea lunară a unei sume în mărime de un salariu minim pe țară, pentru o perioadă de 12 luni calendaristice, pentru fiecare absolvent al instituției de învățământ superior încadrat în muncă, cu condiția menținerii raporturilor de muncă cel puțin în 3 ani.

Presiunile în direcția atingerii unei performanțe mai înalte pentru a putea face față concurenței globale tot mai accentuate explică faptul că mulți angajatori stabilesc cerințe exagerate pentru potențialii angajați. În aceste condiții, tinerii au șanse mai mici de a obține un loc de muncă din lipsa experienței, solicitat în cele mai frecvente cazuri, cîștigă abilitățile de comunicare și negociere.

omajul în rîndul tineretului

În mod tradițional, nivelul omajului în rîndul tineretului este relativ ridicat comparativ cu omajul în alte grupuri ocupaționale. Acest fapt este determinat în primul rînd de specificul ocupării profesionale a tinerilor care se confruntă cu probleme mai mari în ceea ce privește integrarea profesională. Cu toate acestea, pe parcursul ultimilor ani, pe fundalul scăderii populației economice active și a celei ocupate în vîrstă de 15–29 de ani, se observă o tendință stabilă de scădere a numărului omerilor tineri. Rata omajului populației tinere a înregistrat tendințe de scădere, de la 13,9% în anul 2000 la 10,5% în anul 2007. Trebuie remarcat și faptul că, în anul 2007, ponderea omerilor tineri în totalul de omeri a fost de 38,4%.

La analiza omajului în rîndul tineretului, destul de relevant este și distribuția acestuia în funcție de nivelul de instruire. Problema integrării profesionale este caracteristică pentru toți tinerii, indiferent de sex, mediu de reședință, nivel de instruire sau specialitate. Cu toate acestea, se observă că gradul de vulnerabilitate este mai mare la tinerii cu un nivel de studii inferior. Astfel, la 1 ianuarie 2008, cea mai mare rată a omajului a fost constatată printre tinerii cu studii gimnaziale – 7,6 mii de persoane sau 29,3% din totalul omerilor tineri, 2,6 mii de persoane fiind din mediul urban, iar 5,0 mii – din mediul rural. Prin urmare, se poate constata că nivelul de instruire are o influență destul de mare în diminuarea omajului. Or, persoanele tinere cu un nivel de studii mai înalt își găsesc un loc de muncă mai repede și se integrează profesional mai ușor. Totodată, în prezent se înregistrează un nivel destul de înalt al omajului printre tinerii cu studii superioare – 5,8 mii de persoane sau 22,4% din totalul omerilor tineri, fapt determinat de nemulțumirea persoanelor tinere față de locurile de muncă ce li se propun, precum și față de salariile ce li se oferă. Pornind de la aceste constatări, omajul în rîndul tineretului se prezintă într-adevăr ca o problemă stringentă care necesită măsuri speciale în cadrul politicii de ocupare.

5. PARTICIPAREA TINERILOR LA VIA PUBLICĂ ÎI PROMOVAREA CĂMINIILOR ACTIVE

Consiliile locale ale tinerilor: rolul și importanța acestora

Consiliile locale ale tinerilor constituie o formă de reprezentare și împuternicire a tinerilor pentru participarea la procesul de luare a deciziilor la nivel local. Asocierea lor permite tinerilor să-și facă auzite opiniile și să realizeze propriile proiecte, nu în ultimul rînd, reprezintă un instrument de împuternicire a tinerilor pentru a identifica și soluționa problemele comunității și interacționa cu autoritățile publice la nivel local.

Consiliile locale ale tinerilor funcționează după modelul consiliului local al adulților. Constituirea consiliilor locale ale tinerilor în cadrul unui proces electoral le conferă un statut de structură reprezentativă a tinerilor recunoscut de autorități. Astfel, cele 380 de consilii locale ale tinerilor

existente au reu it s se organizeze în 20 de re ele regionale dup principiul geografic. Ele activeaz în strîns colaborare cu direc iile raionale înv mînt, tineret i sport i cu centrele pentru tineri.

Consiliile locale ale tinerilor din regiunea transnistrean i din Republica Moldova sînt antrenate în elaborarea unor proiecte comune de dezvoltare comunitar i de participare activ la solu ionarea problemelor social-economice. Tinerii sînt instrui i în domeniul managementului proiectelor ial cet eniei active în cadrul unor traininguri interna ionale i al colilor de var .

Constituirea consiliilor în re ele denot un nivel avansat de dezvoltare i o con tinentizare a necesit ii consolid rii eforturilor pentru reprezentarea la nivel na ional. Extinderea re elei consiliilor locale ale tinerilor ca form de colaborare eficient cu autorit ile administra iei publice locale i sporirea activit ii acestora au fost, de asemenea, o prioritate men ionat de tinerii participan i la forumurile raionale.

Participarea civic i politic a tinerilor

Educarea civic i patriotic a tinerii genera ii reprezint o investi ie pe termen lung pentru orice societate. Numai un tîn r activ, responsabil, informat i instruit poate deveni un partener activ pentru autorit ile publice. Merit s fie evidente receptivitatea tinerilor i responsabilitatea civic fa de problemele cu care se confrunt comunit ile locale din Republica Moldova. Astfel, tinerii se implic activ în solu ionarea problemelor ecologice, sociale i culturale al turi de persoanele adulte.

Annual, în toate localit ile republicii se desf oar S pt mîna European a Democra iei Locale în scopul promov rii principiilor cet eniei active în rîndul tinerilor i pentru a spori nivelul de con tinentizare de c tre tineri a ideii de participare democratic la nivel local.

Tinerii au fost implica i direct în elaborarea i discutarea public a strategiilor locale pentru tineret. În cadrul a 26 de forumuri raionale i na ionale tinerii au avut posibilitatea s - i exprime opiniile asupra Strategiei na ionale pentru tineret: ce trebuie s con in aceasta, care sînt domeniile ei prioritare i propunerile pentru solu ionarea problemelor cu care se confrunt tineretul.

În scopul consolid rii modelelor de autogovernare a tinerilor i al implic rii acestora în procesul de identificare a solu iilor pentru problemele social-economice existente, anual se organizeaz Zilele Guvern rii Tinerilor, iar în anul 2008, pentru prima dat s-a desf urat Luna Dialogului Structural cu Tinerii în contextul s rb torilor na ionale i interna ionale dedicate tineretului i studen ilor, în cadrul creia au avut loc evenimente tiin ifice, sociale i culturale (Conferin a interuniversitar „Promovarea dialogului intercultural prin participarea la programe de mobilitate extern ”, Ziua u ilor deschise în administra ia public central , Cupa na ional studen easc la TVC i altele).

În scopul disemin rii bunelor practici, sporirii particip rii tinerilor la edificarea societ ii democratice, consolid rii parteneriatelor i dezvolt rii re elor interna ionale de tineret se organizeaz , la nivel na ional, forumuri, conferin e, tabere de var cu participarea masiv a tinerilor. Astfel, în contextul de inerii de c tre Republica Moldova a pre edin iei Ini iativei Central Europene în anul 2008, a fost organizat Forumul Tinerilor Ini iativei Central Europene „Consolidarea tineretului prin mobilitate”, la care tineri din 17 state membre ale Ini iativei Central Europene au discutat despre promovarea valorilor europene, dimensiunea european în sfera educa iei, oportunit ile i provoc rile procesului de mobilitate academic . În contextul acelora i deziderate, a fost desf urat Forumul Tinerilor din Statele Membre ale CSI i Forumul Interna ional „Tinerii pentru pace i solu ionarea conflictelor”.

Participarea civic i politic a tinerilor se datoreaz contribu iei centrelor de tineret i autorit ilor administra iei publice locale. Centrele de resurse pentru tineri au devenit un model eficient de cooperare între organiza iile neguvernamentale i autorit ile publice locale i centrale. Autorit ile administra iei publice locale au inclus centrele de resurse pentru tineret în sistemul serviciilor publice, acoperind cheltuielile opera ionale, salariile personalului i serviciile aferente. Astfel de servicii îns nu exist în toate regiunile Republicii Moldova, fapt ce împiedic implementarea politicilor de tineret.

Cultura i timpul liber al tinerilor

Organizarea timpului liber constituie o prioritate pentru tineri, iar posibilit ile de implicare în activit ile de timp liber pentru o parte din tineri sînt limitate. Un studiu sociologic realizat de Blackstone Corporation în mediul tinerilor din Republica Moldova relev importan a caselor de cultur în

organizarea și desfășurarea timpului liber al tinerilor. Rezultatele studiului denotă că numai 32% din tinerii intervievați beneficiază de serviciile oferite de aceste instituții, iar 49% din respondenți consideră că facilitățile oferite de casele de cultură sunt insuficiente, axându-se preponderent pe organizarea discotecilor. De asemenea, 15% din tinerii participanți la studiu au menționat că în casa de cultură din localitatea lor nu sunt organizate activități pentru tineret, iar 8% consideră că tinerii nici nu sunt interesați să participe la activitățile culturale organizate, deoarece acestea nu corespund solicitărilor actuale ale tinerilor. O categorie de tineri (56%) consideră că organizarea timpului liber depinde de condițiile create în incinta instituțiilor culturale, astfel încât renovarea și dotarea acestora ar permite o diversificare a activităților de timp liber.

În anul 2008 au fost alocate resurse financiare considerabile pentru reabilitarea sau reparația curentă a caselor de cultură. În cursul anului au fost renovate capital 12 case de cultură, iar până la finele anului 2009 vor fi renovate circa 8 case de cultură, suma programată fiind de 25 milioane lei. În circa 252 de case de cultură din 12 raioane au fost îmbunătățite condițiile de activitate.

Cu toate că sportul se bucură în continuare de popularitate, se cere o diversificare a activităților sportive. Pe teritoriul Republicii Moldova activează 82 de cluburi sportive, 4 licee sportive și 9 centre de cultură fizică și întreținere a sportivilor care oferă servicii integrate tinerilor, de asemenea există 25 de bazine de înot, 1270 de salile de sport, 54 de stadioane cu tribune și 3051 de terenuri și câmpuri sportive. Terenurile de sport din localitățile rurale necesită reparații și amenajare.

Mobilitatea interculturală și turistică a tinerilor, cooperarea lor internațională sunt insuficient dezvoltate în Republica Moldova, fapt ce se datorează incapacității economice a tinerilor și a părinților lor.

Infrastructura culturală și sportivă slab dezvoltată din mediul rural afectează direct posibilitățile de afirmare a tinerilor, fapt ce determină tinerii din sate și din orașele mici să plece în orașele mai mari în căutarea capitalului pentru a beneficia de mai multe servicii în acest sens. Este mic numărul atelierelor de meșteuguri populare și al studiourilor artistice, calitatea managementului și a activităților culturale este scăzută, accesul tinerilor la serviciile oferite de unele instituții culturale, sportive și de structurile asociative este limitat. Mass-media locală și națională difuzează puține informații despre posibilitățile de petrecere a timpului liber, precum și despre ansele de realizare a intereselor și talentelor tinerilor.

6. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE ÎN DOMENIUL TINERETULUI

Succesul implementării politicilor de tineret depinde în mare parte de calitatea cadrului normativ în domeniul și de capacitățile umane și instituționale ale structurilor responsabile de elaborarea și implementarea politicilor de tineret la nivel național și local.

Principalul organ instituțional responsabil pentru elaborarea și implementarea politicii și programelor de stat în domeniul tineretului este Ministerul Educației și Tineretului.

La nivelul raioanelor, sarcinile lucrătorului în domeniul tineretului sunt îndeplinite de către specialistul în probleme de tineret și sport din cadrul direcției învățământ, tineret și sport sau din cadrul aparatului președintelui raionului.

Ca urmare a reformei teritorial-administrative, în multe primării a fost desființată funcția de specialist în probleme de tineret, astfel încât, în momentul de față, doar în 98 din cele 950 de primării existente activează persoane responsabile de activitatea de tineret. În aceste condiții, implementarea politicilor de tineret la nivel local devine dificilă. De aceea, este binevenită instituirea postului de specialist în activitatea de tineret la toate unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi.

Deși în Republica Moldova există un cadru normativ în domeniul tineretului, este necesară racordarea acestuia la legislația internațională: Carta europeană cu privire la participarea tinerilor la viaa a comunităților locale și regionale, Cartea albă a Comisiei Europene „Un nou elan pentru tineretul european”, Pactul european pentru tineret. În procesul de aplicare a legislației apar unele dificultăți care reflectă necesitatea de a crea condiții propice în vederea participării depline a tinerilor la viaa a societății democratice, deschise și solidare. Documentele internaționale constituie un cadru nou de

abordare i cooperare în domeniul tineretului.

II. ANALIZA SWOT

Obiectiv fundamental: cre terea calit ii vie ii tinerilor prin crearea de condi ii necesare educa iei, dezvolt rii, particip rii i integr rii social-economice a tinerilor.

Puncte tari:

- 1) ponderea tinerilor în totalul popula iei este în u oar cre tere;
- 2) ponderea popula iei tinere economic active este în cre tere;
- 3) interesul sporit al tinerilor pentru activit ile educative;
- 4) cre terea num rului de tineri implica i în consiliile locale ale tinerilor i în organiza iile neguvernamentale;
- 5) num rul impun tor de centre de resurse pentru tineret, func ionale i accesibile;
- 6) speciali ti în activitatea de tineret preg ti i profesional (speciali tii centrelor de tineret);
- 7) tineri încadra i în activit i economice ca urmare a implement rii programelor na ionale;
- 8) parteneriate stabile între tineri i autorit ile administra iei publice;
- 9) o bun capacitate de absorb ie a fondurilor interna ionale pentru implementarea politicilor de tineret;
- 10) existen a unui sector neguvernamental dezvoltat în domeniul tineretului.

Puncte slabe:

- 1) fluxul migratoriu al tinerilor de la sate spre ora e i din ar în str in tate;
- 2) accesul limitat la informare i la serviciile de calitate;
- 3) infrastructura caselor de cultur insuficient dezvoltat ;
- 4) posibilit ile reduse de organizare a timpului liber;
- 5) lipsa unor locuri de munc suficient remunerate pentru tineri;
- 6) num rul mare de tineri cu studii medii neîncadra i în câmpul muncii;
- 7) mecanismele ineficiente de finan are a ac iunilor de tineret;
- 8) ponderea mare a tinerilor afecta i de boli sexual transmisibile;
- 9) dependen a financiar a tinerilor de p rin i;
- 10) interesul sc zut al tinerilor pentru via a politic .

Oportunit i:

- 1) perfec ionarea cadrului normativ în domeniul tineretului i racordarea lui la standardele europene în domeniu;
- 2) perfec ionarea programelor sociale orientate spre sus inerea tinerelor familii;
- 3) prezen a organiza iilor de tineret din Republica Moldova în structurile europene de tineret;
- 4) extinderea colabor rii între organiza iile na ionale de tineret i organiza iile interna ionale similare;
- 5) accesarea fondurilor interna ionale pentru implementarea politicilor/programelor de/pentru tineret;
- 6) crearea de condi ii favorabile pentru angajarea tinerilor în câmpul muncii i ini ierea activit ilor de antreprenoriat;
- 7) crearea condi iilor pentru revenirea în ar a tinerilor emigran i;
- 8) instituirea func iei de specialist în activitatea de tineret la fiecare prim rie;
- 9) perfec ionarea continu a speciali tilor în activitatea de tineret;
- 10) diversificarea serviciilor de organizare a timpului liber;
- 11) promovarea particip rii tinerilor la consiliile locale ale tinerilor, extinderea acestora i crearea re elelor la nivel regional i na ional;
- 12) sporirea num rului centrelor de resurse pentru tineri, consolidarea continu a serviciilor i infrastructurii acestora.

Amenin ri:

- 1) schimb rile sociale i economice frecvente;
- 2) deficitul de cooperare între organiza iile de tineret i autorit ile publice locale;
- 3) cre terea ratei migra iei în rîndul tinerilor;

- 4) capacit ăi reduse de accesare și gestionare a fondurilor publice pentru domeniul tineretului;
- 5) rata înaltă de creștere a problemelor de sănătate în rândul tinerilor;
- 6) dezinteresul tinerilor în ceea ce privește participarea la viața socială, politică, economică și culturală a țării.

III. VIZIUNEA STRATEGICĂ

1. Privire generală asupra viziunii strategice

Moldova va avea o generație de tineri activi, bine educați, cu abilități de integrare socioeconomică, angajați în câmpul muncii, beneficiari ai unui trai decent care le-ar permite crearea unor familii sănătoase și realizarea nevoilor economice, politice, sociale și culturale.

Pentru realizarea acestei viziuni, politica de tineret din Republica Moldova se va axa pe consolidarea condițiilor de dezvoltare a tinerilor, colaborarea cu societatea civilă, în special cu asociațiile de tineret, impulsivarea dialogului și a cooperării interministeriale privind problemele tinerilor, consolidarea cooperării europene și internaționale în domeniul tineretului și în domeniile aferente, crearea și funcționarea unui cadru normativ adecvat bazat pe standarde europene, finanțarea și promovarea programelor de tineret, flexibilitatea măsurilor prevăzute în Strategie și în Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia și sensibilizarea autorităților asupra schimbărilor produse în mediul tinerilor.

În acest sens, Strategia va valorifica resursele existente, dezvoltând servicii diversificate pentru tineri, promovând participarea și implicarea tinerilor în elaborarea și implementarea politicii de tineret.

Viziunea se bazează pe 5 obiective generale, enunțate drept priorități ale Strategiei:

- 1) asigurarea accesului tinerilor la educație și informare;
- 2) dezvoltarea serviciilor de sănătate și de protecție socială pentru tineri;
- 3) asigurarea oportunităților economice pentru tineri;
- 4) participarea tinerilor la viața publică și promovarea cetății active;
- 5) consolidarea capacităților instituționale în domeniul tineretului.

2. Obiective generale și specifice pentru dezvoltarea domeniului tineretului ca instrumente de realizare a viziunii pe termen lung

Identificarea obiectivelor Strategiei s-a bazat pe analiza multiaspectuală a domeniului tineretului, pe analiza SWOT, dar și pe rezultatele rapoartelor cu privire la situația tinerilor din Republica Moldova, care reflectă amploarea necesităților, oportunităților și a resurselor necesare atingerii etaloanelor dorite.

Pentru realizarea obiectivelor generale propuse se are în vedere atingerea a 5 obiective specifice stipulate și în Planul de acțiuni al Strategiei:

1. Asigurarea accesului tinerilor la educație și informare

- 1.1. Facilitarea accesului tinerilor la educația formală
- 1.2. Dezvoltarea serviciilor de educație nonformală
- 1.3. Asigurarea accesului tinerilor la informare

2. Dezvoltarea serviciilor de sănătate și de protecție socială pentru tineri

- 2.1. Extinderea serviciilor de sănătate pentru tineri
- 2.2. Dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale pentru tineri
- 2.3. Susținerea familiilor tinere

3. Asigurarea oportunităților economice pentru tineri

- 3.1. Dezvoltarea serviciilor de suport pentru afaceri
- 3.2. Dezvoltarea competențelor profesionale ale tinerilor în conformitate cu cererea de pe piața a muncii

- 3.3. Îmbunătățirea oportunităților de angajare a tinerilor

4. Participarea tinerilor la viața publică și promovarea cetății active

- 4.1. Consolidarea mecanismelor de participare a tinerilor la luarea deciziilor
- 4.2. Facilitarea accesului tinerilor la programe de cultură, sport și agrement

5. Consolidarea capacităților instituționale în domeniul tineretului

- 5.1. Perfectionarea cadrului normativ în domeniul tineretului

5.2. Dezvoltarea capacităților instituționale de implementare a politicii de tineret.

Obiectiv general 1. Asigurarea accesului tinerilor la educație și informare

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 3 obiective specifice, care presupun o serie de măsuri de aceeași importanță, însă cu un grad diferit de focalizare în timp.

Rezultate scontate:

R.1.1 – îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor de educație formală;

R.1.2 – majorarea continuă numărului de locuri în instituțiile de învățământ superior finanțate de la bugetul de stat;

R.1.3 – majorarea etapizată a cuantumului bursei pentru studenții din învățământul superior (ciclul I, ciclul II, studii integrate, învățământ medical și farmaceutic) și pentru elevii din învățământul vocational/tehnic;

R.1.4 – sporirea accesului tinerilor la informare și la serviciile de calitate;

R.1.5 – sporirea numărului tinerilor beneficiari ai educației nonformale.

Obiectiv specific 1.1. Facilitarea accesului tinerilor la educația formală

Realizarea acestui obiectiv va contribui la sporirea numărului de tineri educați, informați, cu capacități de integrare social-economică, apăși de participare activă la dezvoltarea comunității și a țării.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) majorarea planului de înmatriculare în instituțiile de învățământ vocational/tehnic și superior;
- 2) majorarea cuantumului bursei în instituțiile de învățământ vocational/tehnic și superior;
- 3) îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ vocational/tehnic și superior;
- 4) dezvoltarea infrastructurii de cazare și alimentare pentru elevi și studenți;

5) organizarea acțiunilor și campaniilor promoționale de orientare profesională a tinerilor din instituțiile de învățământ preuniversitar;

6) revizuirea curriculumului pentru învățământul preuniversitar prin includerea modulului de orientare profesională;

7) implementarea conceptului de educație incluzivă;

8) desfășurarea campaniei anticorupție în instituțiile de învățământ;

9) organizarea campaniilor naționale pentru prevenirea migrației ilegale în rândul tinerilor.

Obiectiv specific 1.2. Dezvoltarea serviciilor de educație nonformală

Realizarea acestui obiectiv va constitui o bază pentru dezvoltarea și extinderea serviciilor de educație nonformală, al cărui scop este dezvoltarea la tineri a abilităților de comunicare, de participare activă la soluționarea problemelor sociale, promovarea unui mod sănătos de viață etc.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

1) elaborarea cadrului normativ privind educația nonformală;

2) dezvoltarea infrastructurii instituționale pentru desfășurarea activităților de educație nonformală;

3) acordarea serviciilor de logistică pentru organizațiile care desfășoară activități de educație nonformală;

4) acordarea suportului în pregătirea resurselor umane ce vor fi antrenate în educația nonformală;

5) introducerea unui modul obligatoriu de educație nonformală pentru specialiștii pedagogice.

Obiectiv specific 1.3. Asigurarea accesului tinerilor la informare

Realizarea acestui obiectiv va contribui semnificativ la dezvoltarea tinerilor prin promovarea activă a tehnologiilor și instrumentelor informaționale, va încuraja tinerii să exploreze noi modalități de exprimare a opiniei și de valorificare a ideilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

1) extinderea serviciilor de acces la internet în cadrul centrelor de resurse pentru tineret;

2) asigurarea conectării tuturor instituțiilor de învățământ la internet și a accesului liber la rețea în afara orelor de studii;

3) actualizarea continuă a paginii electronice oficiale pentru tineret www.tineret.md;

4) crearea unui forum al tinerilor pe pagina electronică a Ministerului Educației și Tineretului;

- 5) crearea serviciilor de informare și consultanță mass-media la nivel regional (centre media);
- 6) sporirea numărului de ziare și posturi de radio pentru tineri la nivel local;
- 7) dotarea bibliotecilor publice și colare cu fonduri noi de carte;
- 8) dezvoltarea și întreținerea rețelei centrelor de resurse pentru tineret.

Obiectiv general 2. Dezvoltarea serviciilor de sănătate și de protecție socială pentru tineri

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 3 obiective specifice, care presupun o serie de măsuri de aceeași importanță, însă cu un grad diferit de focalizare în timp.

Rezultate scontate:

- R.2.1 – îmbunătățirea calității serviciilor prestate tinerilor;
- R.2.2 – diversificarea serviciilor sociale prestate tinerilor ca răspuns la solicitările acestora;
- R.2.3 – îmbunătățirea stării de sănătate a tinerilor;
- R.2.4 – sporirea sprijinului acordat familiilor tinere.

Obiectiv specific 2.1. Extinderea serviciilor de sănătate pentru tineri

Realizarea acestui obiectiv va contribui la consolidarea și extinderea serviciilor de sănătate de calitate în toate regiunile țării, asigurând dezvoltarea fizico-spirituală a tinerilor prin practicarea unui mod sănătos de viață.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) extinderea și finanțarea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor, precum și asigurarea accesului gratuit al tinerilor la aceste servicii;
- 2) implementarea standardelor de calitate ale serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor;
- 3) crearea unor mecanisme de evaluare sistematică și de recuperare a sănătății tinerilor în instituțiile de învățământ;
- 4) asigurarea alimentației adolescenților proveniți din categoriile socialmente vulnerabile în cadrul instituțiilor de învățământ vocațional/tehnic;
- 5) organizarea campaniilor de informare și a instruirilor privind modul sănătos de viață în instituțiile educaționale;
- 6) implementarea Programului național de promovare a unui mod sănătos de viață prin implicarea nemijlocită a tinerilor;
- 7) oferirea suportului logistic serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor;
- 8) examinarea anuală a stării de sănătate a tinerilor prin consultarea unei echipe de medici ai instituțiilor medico-sanitare publice, constând dintr-un terapeut, un neurolog, un psihiatru, un ginecolog și un medic ORL.

Obiectiv specific 2.2. Dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale pentru tineri

Realizarea acestui obiectiv va contribui la diversificarea serviciilor pentru tineri, va spori capacitatea tinerilor de a crea și de a presta servicii pentru semenii lor prin dezvoltarea abilităților corespunzătoare.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) acordarea unui suport metodologic și financiar autorităților administrației publice locale pentru crearea și dezvoltarea serviciilor sociale integrate;
- 2) dezvoltarea serviciilor de consiliere psihosocială, juridică, informațională, inclusiv prin linia fierbinte local/regională și on-line în cadrul centrelor de tineret.

Obiectiv specific 2.3. Susținerea familiilor tinere

Realizarea acestui obiectiv va contribui la creșterea bunăstării tinerelor familii, la micșorarea ratei migrației și la îmbunătățirea situației demografice în țară.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) implementarea și mediatizarea Regulamentului cu privire la asigurarea cu locuință gratuită a tinerilor specialiști cu studii superioare și postuniversitare de rezidențiat, repartizați și angajați în câmpul muncii în instituțiile publice (bugetare) din sate (comune);
- 2) elaborarea unui program de acordare a creditelor ipotecare pentru familiile tinere;

3) majorarea indemnizațiilor la nașterea copiilor.

Obiectiv general 3. Asigurarea oportunităților economice pentru tineri

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 3 obiective specifice, care presupun o serie de măsuri de aceeași importanță.

Rezultate scontate:

R.3.1 – îmbunătățirea condițiilor în vederea atragerii tineretului în sectorul economic;

R.3.2 – sporirea cu 20% anual a numărului de locuri de muncă pentru tineri;

R.3.3 – sporirea volumului investițiilor (autohtone, din remitențe, investiții străine directe) pentru afaceri inițiate de tineri;

R.3.4 – creșterea capacității tinerilor de inițiere și gestionare a afacerilor;

R.3.5 – sporirea anuală a numărului de afaceri inițiate de tineri;

R.3.6 – reducerea cu 20% a ratei omajului în rândul tinerilor;

R.3.7. – sporirea accesului la informații și a schimbului de experiență;

R.3.8 – asigurarea anselor egale pentru tineri în obținerea locurilor de muncă.

Obiectiv specific 3.1. Dezvoltarea serviciilor de suport pentru afaceri

Realizarea acestui obiectiv va contribui la susținerea integrării tinerilor în viața social-economică, formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale în mediul tinerilor, va spori participarea tinerilor la diverse programe economice și va contribui la reducerea omajului în rândul tinerilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

1) formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale și inovative în cadrul instituțiilor de învățământ liceal, vocațional/tehnic, superior și formarea continuă a tinerilor (traininguri, cursuri de instruire);

2) mediatizarea oportunităților de afaceri (istorii de succes, ghidul tânărului antreprenor, programe de suport în inițierea afacerii);

3) organizarea de conferințe, coli de vară pentru preluarea experienței oamenilor de afaceri de succes;

4) înființarea și susținerea incubatoarelor de afaceri pentru tineri la nivel regional;

5) extinderea serviciilor de informare privind dezvoltarea afacerilor și a comerțului;

6) dezvoltarea centrelor de instruire și consultanță pentru activități de business, cu acordarea serviciilor de consultanță gratuite tinerilor;

7) instruirea tinerilor privind crearea de întreprinderi mici și mijlocii (elaborarea planurilor de afaceri, abilități de management și contabilitate, legislație, marketing etc.), privind menținerea și diversificarea afacerilor;

8) promovarea concursurilor de business-plan și oferirea de suport investițional pentru cele mai reușite idei de afaceri;

9) crearea și menținerea unei „linii fierbinți” la nivel național pentru consultanța tinerilor privind deschiderea afacerilor.

Obiectiv specific 3.2. Dezvoltarea competențelor profesionale ale tinerilor în conformitate cu cererea de pe piața a muncii

Realizarea acestui obiectiv va contribui la sporirea numărului de tineri beneficiari de instruire și orientare profesională și la reducerea ratei omajului.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

1) realizarea unor studii de evaluare continuă a necesităților tinerilor privind formarea competențelor profesionale;

2) elaborarea unui program național de consiliere și orientare profesională în instituțiile de învățământ preuniversitar;

3) organizarea cursurilor de instruire profesională pentru tinerii neangajați;

4) instruirea, formarea și orientarea vocațională și profesională a adolescenților de la egal la egal.

Obiectiv specific 3.3. Îmbunătățirea oportunităților de angajare a tinerilor

Realizarea acestui obiectiv va spori gradul de informare a tinerilor privind ofertele pe piaa a muncii, va asigura anse egale la obinerea locurilor de muncă și va contribui la reducerea ratei omajului în rândul tinerilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) organizarea târgurilor republicane a locurilor de muncă pentru tineri;
- 2) mediatizarea permanentă a specialităților necesare pe piaa a muncii;
- 3) acordarea alocațiilor de integrare sau reintegrare profesională a tinerilor;
- 4) susținerea mobilității academice internaționale a tinerilor în vederea obținerii experienței profesionale;
- 5) acordarea unui suport financiar suplimentar din partea statului pentru instruirea profesională a tinerilor orfani și a celor din familii socialmente vulnerabile;
- 6) susținerea angajării tinerilor prin intermediul antreprenoriatului social;
- 7) implicarea organizațiilor neguvernamentale în procesul de elaborare și promovare a unor politici și măsuri concrete de susținere a tinerilor pe piaa a muncii.

Obiectiv general 4. Participarea tinerilor la viaa publică și promovarea cetățeniei active

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 2 obiective specifice, care presupun o serie de măsuri de aceeași importanță.

Rezultate scontate:

- R.4.1 – sporirea participării tinerilor la procesul de luare a deciziilor;
- R.4.2 – creșterea interesului tinerilor față de viaa publică;
- R.4.3 – majorarea continuă a fondurilor publice destinate activităților de tineret;
- R.4.4 – participarea mai largă a tinerilor la activitățile culturale organizate atât la nivel local, cât și național;
- R.4.5 – accesul sporit la resursele publice de finanțare a activităților de tineret;
- R.4.6. – transparența activităților organizate în domeniul tineretului;
- R.4.7. – sporirea numărului de tineri care practic regulat exercițiul fizic și participă la activități sportive organizate la nivel local și național.

Obiectiv specific 4.1. Consolidarea mecanismelor de participare a tinerilor la luarea deciziilor

Realizarea acestui obiectiv va contribui la consolidarea structurilor de autogovernare studențească, majorarea numărului de tineri implicați în acțiuni de voluntariat și activități de dezvoltare a cetățeniei active și la sporirea participării tinerilor la procesele de luare a deciziilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) crearea, menținerea și extinderea rețelelor raionale și regionale ale consiliilor locale ale tinerilor;
- 2) crearea unui organ consultativ și coordonator pentru monitorizarea politicii de tineret;
- 3) organizarea conferințelor științifice și a seminarelor tematice în domeniul politicilor de tineret;
- 4) acordarea suportului logistic pentru elaborarea și actualizarea strategiilor locale de tineret;
- 5) organizarea Zilelor Guvernării Tinerilor;
- 6) dezvoltarea autogovernării studențești prin consolidarea organizațiilor de autogovernare studențească;
- 7) organizarea de forumuri naționale și internaționale în domeniul politicilor de tineret;
- 8) susținerea și promovarea acțiunilor de voluntariat la nivel local și național;
- 9) susținerea organizării colilor de vară cu genericul „Participarea civică a tinerilor”;
- 10) acordarea suportului pentru organizarea forumurilor raionale de tineret;
- 11) promovarea oportunităților de participare la acțiuni de nivel european/ internațional prin plasarea pe pagina electronică a Ministerului Educației și Tineretului și pe pagina www.tineret.md a informațiilor despre acestea (Programul Comisiei Europene „Youth in Action” etc.).

Obiectiv specific 4.2. Facilitarea accesului tinerilor la programe de cultură, sport și agrement

Realizarea acestui obiectiv va spori interesul tinerilor fa de via a public , va spori participarea tinerilor la activit i cultural-artistice i sportive de nivel local i na ional, de asemenea va contribui la promovarea valorilor na ionale, culturale i tiin ifice în rîndul tinerilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin urm toarele m suri:

- 1) organizarea unor evenimente culturale la nivel na ional dedicate s rb toririi a 650 de ani de la întemeierea Statului Moldovenesc;
- 2) participarea tinerilor la implementarea planului de ac iuni consacrat Anului Tineretului în spa iul CSI;
- 3) acordarea Premiului pentru tineret în domeniile tiin , tehnic , literatur i art ;
- 4) acordarea Premiului „Tîn rul savant al anului”;
- 5) reabilitarea infrastructurii sportive pentru tineri, construc ia unor noi terenuri de sport;
- 6) organizarea edi iilor bienale ale Jocurilor Sportive ale Juniorilor i ale Jocurilor Sportive ale Tinerilor;
- 7) extinderea re elei de licee cu profil sportiv, sus inerea activit ii cluburilor sportive pentru copii i tineret la locul de trai;
- 8) organizarea Zilei Interna ionale a Studentului i a Zilei Tineretului;
- 9) acordarea suportului logistic pentru desf urarea Cupei na ionale studen e ti la TVC;
- 10) organizarea anual a Balului Absolven ilor;
- 11) organizarea Festivalului Voluntarilor.

Obiectiv general 5. Consolidarea capacit ilor institu ionale în domeniul tineretului

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 2 obiective specifice, care presupun o serie de m suri de aceea i importan , îns cu un grad de focalizare maxim în timp.

Rezultate scontate:

- R.5.1 – revizuirea periodic i racordarea la standardele europene a cadrului normativ în domeniul tineretului;
- R.5.2 – sporirea constant a num rului serviciilor de calitate prestate tinerilor prin racordarea lor la standardele de calitate europene;
- R.5.3 – sporirea num rului de tineri beneficiari de servicii;
- R.5.4 – implementarea unor mecanisme eficiente i realiste de finan are a activit ilor de tineret de la bugetul public na ional;
- R.5.5 – majorarea num rului de speciali ti califica i în activitatea de tineret.

Obiectiv specific 5.1. Perfec ionarea cadrului normativ în domeniul tineretului

Realizarea acestui obiectiv va contribui la perfec ionarea cadrului normativ na ional în domeniul tineretului i racordarea acestuia la standardele interna ionale.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin urm toarele m suri:

- 1) perfec ionarea legisla iei cu privire la tineret;
- 2) elaborarea i adoptarea legii cu privire la voluntariat;
- 3) elaborarea unui mecanism de sus inere i finan are a structurilor de tineret;
- 4) asigurarea coordon rii activit ilor de tineret la fiecare prim rie;
- 5) acordarea suportului logistic i administrativ structurilor de tineret pentru organizarea activit ilor comunitare.

Obiectiv specific 5.2. Dezvoltarea capacit ilor institu ionale de implementare a politicii de tineret

Realizarea acestui obiectiv va contribui la dezvoltarea politicii de tineret prin consolidarea capacit ilor institu ionale ale Centrului Republican pentru Copii i Tineret, ale centrelor de resurse pentru tineret comunitare, regionale i na ionale i la dezvoltarea capacit ilor de asigurare a unor surse durabile de finan are a activit ilor de tineret, precum i la consolidarea capacit ilor de ob inere a asisten ei tehnice i financiare externe.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin urm toarele m suri:

- 1) formarea capacității instituțiilor de tineret de a derula eficient planificarea, comunicarea, managementul, monitorizarea și evaluarea politicii de tineret;
- 2) formarea continuă a specialiștilor în activitatea de tineret;
- 3) încheierea acordurilor și memorandumurilor internaționale în domeniul politicii de tineret și implementarea acestora;
- 4) promovarea programelor internaționale și a schimbului de experiență între organizațiile de tineret din ărilor străine;
- 5) consolidarea parteneriatelor cu organizațiile internaționale (Consiliul European, Comisia Europeană etc.);
- 6) acordarea suportului logistic și metodologic centrelor de tineret din partea Centrului Republican pentru Copii și Tineret.

IV. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

Strategia stabilește o viziune pe termen mediu privind dezvoltarea politicilor de tineret, care va necesita o perfecționare și ajustare permanentă potrivit contextului social. Această Strategie oferă un cadru realist de implementare, condiționat de dezvoltarea capacităților instituționale în domeniul tineretului, de colaborarea cu sectorul neguvernamental și privat, de disponibilitatea resurselor financiare ale bugetului public național, precum și de angajamentul donatorilor externi de a susține domeniul tineretului.

Strategia este însoțită de un Plan de acțiuni care conține măsurile, costurile, acoperirea financiară, autoritățile responsabile de implementare, rezultatele scontate și indicatorii de monitorizare. Planul de implementare a Strategiei este corelat cu Planul național de dezvoltare pe anii 2008–2011 și cu Cadrul de cheltuieli pe termen mediu pe anii 2009–2011. Costurile activităților preconizate pentru anii 2012–2013 sînt estimative și urmează să fi revizuite și corelate cu cadrul de cheltuieli pentru perioada următoare.

Monitorizarea și evaluarea strategiilor și a programelor finanțate din resurse publice sînt obligatorii. Aceasta se referă la activitățile de implementare a politicii de tineret, finanțate din banii publici ai Republicii Moldova și din banii organizațiilor donatoare. În toate aceste cazuri trebuie stabilit dacă programul atinge rezultatele scontate și dacă beneficiile obținute justifică investițiile făcute.

Monitorizarea permite analiza rezultatelor reale comparativ cu cele scontate și se efectuează cu regularitate de către organele responsabile de monitorizare. Evaluarea se axează mai mult pe impactul programelor și se efectuează la începutul, mijlocul și sfîrșitul programului. În timp ce monitorizarea estimează relevanța, eficiența și eficacitatea Strategiei, evaluarea estimează impactul acesteia asupra obiectivelor specifice. În toate aceste cazuri sînt utilizați indicatori care măsoară evoluția Strategiei în timp, în raport cu criteriile stabilite.

În procesul de monitorizare vor fi utilizate următoarele tipuri de indicatori:

Tip	Scop	Exemplu
Indicator de progres	Măsoară gradul de implementare a acțiunii sub aspect financiar și/sau al mijloacelor utilizate, de asemenea progresul sau executarea fizică a acțiunii	<i>Aspectul financiar:</i> Costul proiectelor implementate privind crearea serviciilor pentru tineri <i>Aspectul fizic:</i> Numărul centrelor de resurse pentru tineri create
Indicator de rezultat	Măsoară rezultatele, efectele directe sau imediate, calitatea și performanța	<i>Aspectul financiar:</i> Resursele alocate pentru realizarea politicii locale orientate spre familiile tinere <i>Aspectul fizic:</i> Numărul familiilor tinere care au beneficiat de susținere socială

		procurarea/închirierea locuin ei
Indicator de impact	M soar efectele specifice sau imediate ale ac iunii asupra obiectivelor specifice i efectele generale sau finale asupra obiectivului general	Sporirea nivelului de angajare a tinerilor; reducerea migra iei în rândul tinerilor

Monitorizarea implement rii Strategiei va fi realizat permanent de c tre Guvernul Republicii Moldova.

Anexa nr.2

[anexa nr.2](#)